

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7-2971
(Gk.92)

Sayı :B.13.SGB.0-12.00-00/610-239
Konu :Yazılı soru önergesi (7/2971)

02-03-2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.01.2012 tarih ve 43933 sayılı yazınız.

Ankara Milletvekili İzzet ÇETİN'e ait 7/2971 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek : 1 Yazı

ANKARA MİLLETVEKİLİ İZZET ÇETİN'İN 7/2971 ESAS NO'LU YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Bakanlığımız, 1990'lı yılların başından bu yana çocuk işçiliğini önlemeye yönelik yoğun faaliyetler yürütmekte olup bu doğrultuda 1992 yılında ILO'nun "Çocuk Emeginin Sona Erdirilmesi Uluslararası Programı (IPEC)"na katılan ilk altı ülkeden biridir. Bakanlığımız bünyesinde oluşturulan çalışma yaşamındaki tüm dezavantajlı grupları kapsayan çalışmaları yürütmek üzere 2009 Eylül ayında Cinsiyet Eşitliği, Özürlüler ve Çalışan Çocuklar Şubelerinden oluşan Dezavantajlı Gruplar Dairesi oluşturulmuştur.

Bakanlığımız tarafından Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 182 sayılı sözleşmesinde belirtilen doğrultuda, ilgili tüm kurum ve kuruluşların katkılarıyla çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin, ortadan kaldırılmasına yönelik olarak "Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin Zamana Bağlı Ulusal Politika ve Program Çerçevesi" hazırlanmıştır. Bu program ile çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasına ilişkin faaliyetlerin, bütüncül, katılımcı ve takvimlendirilmiş bir ulusal program çerçevesinde gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Program çerçevesinde çocuk işçiliğini önlemeye yönelik temel stratejiler ve faaliyetler ile bunları uygulayacak kurum ve kuruluşlar ile sorumlulukları belirlenmiştir.

Hazırlanan bu program ile çocukların çalışma yaşamına girmesinde temel nedenleri oluşturan yoksulluğun ortadan kaldırılması, eğitimin kalitesinin ve ulaşılabilirliğinin artırılması, toplumsal bilinç ve duyarlılığın artırılması gibi geniş kapsamlı tedbirlerle başta çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri olmak üzere çocuk işçiliğinin 10 yıllık bir süre (2005-2015 dönemini kapsamaktadır) içinde önlenmesi temel hedef olarak belirlenmiştir.

Programa göre öncelikli hedef gruplar, "Sokakta Çalışma, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde Ağır ve Tehlikeli İşlerde Çalışma, Tarımda Aile İşleri Dışında, Ücret Karşılığı Gezici ve Geçici Tarım İşlerinde Çalışma" olarak belirlenmiştir.

Sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocukları tehlikelerden korumak ve sosyal rehabilitasyonlarını sağlamak için 29 ilde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı 37 Çocuk ve Gençlik Merkezi ve bu merkezlere bağlı 5 Gözlemevi hizmet vermektedir. Çocuk ve Gençlik Merkezleri aracılığı ile sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocuklara yönelik olarak; bakım, barınma, sağlık, eğitim-öğretim sistemine kazandırma, eğitim-öğretim sisteminde destekleme, mesleki beceri kazandırma, psiko-sosyal gelişimlerini destekleme ve madde kullanan çocukları tedaviye yönlendirme çalışmaları yürütülmektedir. Ailelerine yönelik psiko-sosyal destek ve bilinçlendirme çalışmaları, meslek edindirme faaliyetleri, ekonomik yoksunluk içinde olduğu belirlenen ailelere sosyal yardım hizmetleri, çocukların aileye dönüşlerinin mümkün olduğu durumların tespiti halinde aile ve çocuğun bir arada yaşamasına ilişkin uyum çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımız tarafından 2010 ve 2011 yıllarında "Çalışma Yaşamında Risk Grupları- Mesleki Beceri Kazandırma Projesi" yürütülmüştür. Proje kapsamında; Ankara'da "Sokakta Çalışan Çocuklar Merkezi"nden çocukların aile bireylerine (anne ve ablalarına) hem kadınların istihdama katılımları, hem de sokakta çalışan çocukların sokaktan çekilerek eğitime devamlarını sağlamak amacıyla hasta ve yaşlı bakımı konusunda mesleki beceri kazandırma kursu düzenlenmiştir. 2010'da hedef gruptan seçilen 26 kadın kursa katılmış ve 21 kadın işe yerleştirilmiştir. 2011 yılı projesinde ise 41 kadın Kasım 2011 itibarıyla eğitimlerini tamamlamıştır.

Çocuk işgücüne yönelik yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında da ülkemizde çalışan çocuk sayısında yıllar itibarıyla belirgin bir azalmanın olduğu görülmüştür. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 1994, 1999 ve 2006 yıllarında Çocuk İşgücü Anketi gerçekleştirilmiştir. Sonuçlar karşılaştırıldığında, yıllar itibarıyla ekonomik işlerde çalışan çocukların oranında büyük düşüşler gözlenmektedir. 6-17 yaş grubunda 1994 yılında

ekonomik işlerde çalışan çocukların oranı yüzde 15,2 iken bu oran 1999 yılında yüzde 10,3'e 2006 yılında ise yüzde 5,9'a düşmüştür.

2012-2015 Arası Planlanan Faaliyetler:

Çocuk işçiliğinin Önlenmesinde Yerel Kaynakların Etkinleştirilmesi Projesi: "Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin Zamana Bağlı Politika Program Çerçevesi"nin etkin olarak uygulanmasını sağlamak ve böylece öncelikle en kötü biçimleri olmak üzere çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasına katkı sağlamak amacıyla hazırlanan proje 2012 yatırım programına alınmıştır.

Hedef Gruplar: Küçük ve orta ölçekli işletmelerde ağır ve tehlikeli işlerde çalışan çocuklar, sokakta çalışan çocuklar, aile işleri dışında gezici geçici tarım işlerinde çalışan çocuklardır.

Çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin ortadan kaldırılması için 2015 yılı hedefine ulaşabilmek amacıyla çocuk işçiliğini önleme çalışmalarının yerel kaynaklarla yürütülmesi, bunu sağlayabilmek amacıyla da illerde izleme birimleri oluşturulacaktır.

Öncelikle beş pilot ilde olmak üzere Bakanlığımız taşra örgütleri bünyesinde çocuk işçiliği izleme birimleri oluşturulacak ve bu birimler etkin bir izleme sistemi kurarak ildeki diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamak suretiyle öncelikle en kötü biçimler olmak üzere çocuk işçiliğini önlemeye yönelik çalışmalar yürüteceklerdir.

İşverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan çocuk işçilerin iş sağlığı ve güvenliği önlemleri 4857 Sayılı İş Kanununun ilgili hükümleri ve 06.04.2004 tarihli ve 25425 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile düzenlenmiştir.

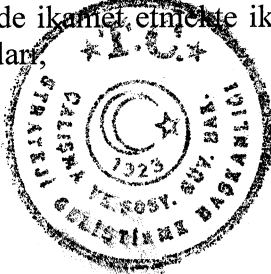
Ülkemizde ambalaj atıklarının yönetimi 24.06.2007 tarihli ve 26562 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği ile yürütülmekte iken ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması ve geri dönüşümü konularında büyük ilerlemeler sağlanmıştır. Ancak, Yönetmeliğin; belediye, yetkilendirilmiş kuruluş, lisanslı işletme, sanayici, satış noktaları, atık üreticileri gibi çok taraflı olması ve her bir tarafa ayrı yükümlülük verilmesi gibi sebeplerden dolayı uygulamada bazı problemler yaşanmaya başlandığından Yönetmeliğin daha etkin ve verimli uygulanabilmesi için değişikliğe gidilmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Bu kapsamda, tüm tarafların katılımı ile yapılan çalışmalar neticesinde hazırlanan yeni Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 24.08.2011 tarih ve 28035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu yönetmelik ile ambalaj atığı üreticilerinin, ambalaj atıklarını, bağlı bulundukları belediyenin yönetim planına uygun olarak, diğer atıklardan ayrı biriktirmek zorunluluğu düzenlenmiştir. Ambalaj atıklarını belediyenin toplama sistemine bedelsiz verme yükümlüğü çerçevesinde belediye sisteminde yer alan ambalaj atıklarının yönetim planı yapma görevi belediyelere verilmiştir. Bunun beraberinde ambalaj atıklarının toplanması-taşıması hizmetinin Yönetmelikte tanımlanan Çevre Lisanslı Toplama Ayırma Tesisleri tarafından veya belediyenin Çevre Lisanslı Toplama Ayırma Tesisleri ile gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar, (b) bendi ile de köy ve mahalle muhtarları ve hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar sigortalı sayılmışlardır.

Ayrıca, aynı Kanunun 50'nci maddesi gereğince; Türkiye'de ikamet edenler ile Türkiye'de ikamet etmekte iken sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerdeki Türk vatandaşları,

a) Bu Kanuna tabi zorunlu sigortalı olmayı gerektirecek şekilde çalışmamak veya sigortalı olarak çalışmakla birlikte ay içerisinde 30 günden az çalışmak ya da tam gün çalışmamak,

b) Kendi sigortalılığı nedeniyle aylık bağlanmamış olmak,

c) 18 yaşını doldurmuş bulunmak,

d) İsteğe bağlı sigorta talep dilekçesiyle Kuruma başvuruda bulunmak,
şartıyla isteğe bağlı sigortalı olabilmektedirler,

